

A vasutüzem területén a szakkönyvtár hálózattal párhuzamosan számos szakszervezeti könyvtár működik, melyek ideológiai, politikai és szépirodalmi műveket bocsátanak a dolgozók rendelkezésére. A két könyvtárhálózat egymással állandó kapcsolatot tart, és párhuzamosan fejlődik.

Nagy segítséget jelentene könyvtárosaink számára, ha időnként lehetőségük nyílna a könyvtárosi működéssel foglalkozó szakelőadások meghallgatására, illetőleg a könyvtárosi tapasztalatszere megismerésére. Különösen fontos volna azért, hogy tudásukat állandóan növelve egyre több támogatást nyújtsanak az oktatási feladatok sikeres megvalósításához.

Udvarhelyi Dénes

x - x - x

K É T K Ö N Y V T Á R E G Y E S I T É S É N E K
É S S Z É T V Á L A S Z T Á S Á N A K
P R O B L É M Á I .

Népgazdaságunk erőinek takarékosabb és hatékonyabb felhasználása gazdaságunk mai állapotában több helyütt szükségesé tesz bizonyos átszervezéseket. Az elmúlt ősszel a tervezőirodák terén történtek kisebb-nagyobb összevonások. Ennek során a Közműterv beolvadt a Mélyépítési Tervező Vállalatba így a két műszaki könyvtárat egyesíteni kellett. Miután e téren nyert tapasztalataink esetleg másutt is érdekességgel bírhatnak, beszámolunk róluk ezen a helyen.

Az adottságok az egyesítés pillanatában a következők voltak: A Mélyépítésznek volt cca 5000 kötete, a Közműtervnek cca 3000. A Mélyépítészben volt abc és decimális katalógus, a Közműtervben abc és tárgyszókatalógus, de készülőfélben volt a decimális katalógus is. Mindkét könyvtárban volt leltárkönyv és numerus currens szerint történt a raktározás. Mindkét könyvtárban 1-el kezdődtek a leltári számok, tehát elsőnek azt kellett megoldani, hogy ugyanazon leltári szám ne szerepeljen két különböző könyvnél. E célból a volt Közműterv könyvek leltári számait

10.000-el megnöveltük, azaz pl. 205-ből 10.205 lett, 2536-ból 12.536, stb. Ezt a volt Közműterv leltárkönyvében, katalógus kartonjain és magukon a könyveken végigvezettük.

Ennek megtörténte után lehetett hozzáfogni a közös katalógus elkészítéséhez. Egyszerű egyesülésnél a két katalógus kartonjait egy közös katalógussá kellett volna csak összerakni, de nálunk bonyolította a helyzetet, hogy az egyesített vállalatnak a székházon kívül is van egy nagy telepe és ott egyidejűleg fiókkönyvtárat létesítettünk. Így az egyesítésnél már a következő "profil szerinti" szétválasztásra is tekintettel kellett lenni. Éppen ezért az egyesített katalógust /abc és decimális/ két példányban készítettük, egyet a központ, egyet pedig a fiókkönyvtár részére.

A munka megszervezésekor abból az elvből indultunk ki, hogy mindkét könyvtárnak folvamatosan működnie kell és sem a beszerzésben, sem a feldolgozásban, sem a kölcsönzésben fennakadás vagy lemaradás e nagy munka miatt ne keletkezzék - annak ellenére, hogy a központ könyvtárának létszáma csak 1 fő és a fiókkönyvtár létszáma is 1 fő, ehhez a havi kölcsönzési összeforgalom cca 1000 kötet, a havi beszerzés 100-150 kötet.

A két egyesített vállalatnak rokon profiljai voltak, tehát sok azonos könyv szerepelt a két könyvtárban. Ezért úgy határoztunk, hogy az abc katalógusokat /volt Mélyépt és volt Közmű/ hasonlítjuk össze és a mindkét könyvtárban meglévő könyveknél egyszerűen kölcsönösen rávezetjük a katalóguskartonokra az azonos könyv leltári számát. Az összehasonlítást az abc katalógus alapján végeztük, de átvezettük a dec. katalógus megfelelő kartonjaira is. 60 - 100 karton készült így el egy délelőtt, 120-200 olyankor, amikor ketten tudtunk vele foglalkozni. Így is négy hónapot vett igénybe a munka, de befejeztével mind a központi, mind pedig a fiókkönyvtár teljes katalógussal rendelkezett az egyesített állományról.

Ezek után került sor a fiókkönyvtár állományának megállapítására. Az egyesüléskor az egyszerűség kedvéért a Közműterv volt teljes könyvtárát költöztettük a Múzeum krt-i fiókunkba, ahol az azonnal működni kezdett, mint említettük azaz a megszorítással, hogy fenti munkák idején csak délután volt kölcsönzés. A fiókkönyvtár állományát az ott elhelyezett osztályok profilja szerint állapítottuk meg. Az elkészült teljes abc katalógust kartonról-kartonra átnéztük és az egyes könyvek példányszáma és profilja szerint megjelöltük azokat a leltári számokat, amelyeket a fiókkönyvtár állományába soroltunk. A központi könyvtár a fiók könyvállományát mozgó kartonrendszer formájában, tartós kölcsönzésként tartja nyilván, a napi kölcsönzések-től elválasztva. Ugyanakkor a fiók is felfektet egy listát /leltárkönyv formájában/ a maga állományáról. Az új beszerzések feldolgozása a központban történik a fiókkönyvtár katalógusa számára is.

A Mélyéptervnek és Közmutervnek többszáz évfolyam folyóirata volt kötetlenül. Ezeket az egyesülés óta bekötöttük és a folyóiratköteteket a könyvekkel azonos módon kezeljük és tartjuk nyilván.

A két könyvtár szorosan együttműködik és miután mindkét helyen a másik könyvtár állománya is szerepel a katalógusokban, így sűrű a két könyvtár közti kölcsönzés, az állomány felhasználása intenzívebb. A most járó f o l y ó i r á t o k k a l a két könyvtár ellátását úgy oldottuk meg, hogy azok a lapok, melyekből csak egy példány jár kb. 2 hétig a központ olvasótermében vannak kitéve, ezalatt dokumentálásuk is megtörténik - és aztán kb. két hétig a fiók olvasótermében állnak rendelkezésre. Ezután kerül a lap a helyére, de addig már itt az újabb szám az olvasóterem részére.

R ö v i d e n ö s s z e f o g l a l v a : úgy láttuk helyesnek az egyesítés és szétválasztás kérdéseit megoldani, hogy 1./ mindkét könyvtár folyamatosan, zavartalanul végezze közben a kölcsönzés, beszerzés, feldolgozás és egyéb könyvtári funkcióit,

2./ mindkét könyvtár a vállalat teljes állományáról, azaz a másik könyvtár könyveiről is komplett abc és decimális katalógussal legyen felszerelve az állomány jobb felhasználhatósága és a tájékoztatószolgálat munkájának megkönnyítése érdekében, 3./ a fiókkönyvtár állománya szigorúan a helyi szükségletek szerint nyerjen összeállítást.

Kraus Béláné - Rósa Jánosné

Mélyépterv

x - x - x